

Vin John von Neumann, HQG TP H Chí Minh
c sáng lp bi ba nhà khoa hc, trong ó có
mt nhà khoa hc VN nc ngoài. Dù có
s cho phép ca Ngh nh 115 nhng do vng
Lut Cán b, công chc, iu này rt khó
thc hin

Bên cnh ó, quá trình thc hin Ngh nh 115 còn gp nhng vng mc ch yu sau:

1. Chm ban hành vn bn hng dn t mt n bn nm

Vic ban hành các vn bn hng dn thc hin Ngh nh 115 chm t mt cho ti bn nm so vi yêu cu. Chng hn, Ngh nh 96 (b sung Ngh nh 115) c ban hành nm 2010 nhng n nm 2011 mi có hng dn ti Thông t 36/2011/TTLT/BKHHCN-BTC-BNV và phi bn nm sau là 2014 mi có Thông t s 121/2014/TTLT/ BTC-BKHHCN hng dn xây dng, qun lý, s dng và quy toán kinh phí thc hin nhim v thng xuyên i vi các t chc KH&CNCN công lp.

n nay, vn cha có hng dn t chc KH&CNCN v nh mc và phng thc cp tin lng, tin công, tin chi hot ng b máy trong kinh phí thc hin nhim v KH&CNCN s dng ngân sách nhà nc cng nh hng dn góp vn bng tin, tài sn, giá tr quy n s dng t và quy n s hu trí tu thc hin các hot ng KH&CNCN, hot ng sn xut, kinh doanh hoc th chp, vay vn ngân hàng theo quy nh ti Ngh nh 115.

Vn bn hng dn v các nh mc tài chính khi thc hin nhim v KH&CNCN có s dng ngân sách nhà nc ca t chc KH&CNCN công lp quy nh ti Thông t liên tch s 44/2007/TTLT/BTC- BKHCN ngày 7/5/2007 ca B Tài chính, B Khoa hc và Công ngh ã lc hu vi thc tin hin nay, nhng vn cha c iu chnh, thay th, gây khó khn cho các t chc KH&CNCN khi thc hin nhim v KH&CNCN.

Vn bn quy nh v các ni dung khoán chi khi thc hin nhim v KH&CNCN s dng ngân sách nhà nc quy nh ti Thông t liên tch s 93/2006/TTLT/BTC-BKHHCN ngày 04/10/2006 ca B Tài chính, B Khoa hc và Công ngh sau gn 10 nm áp dng ã bc l nhiu bt hp lý nhng cha c sa i kp thi. Vic khoán kinh phí ch áp dng c vi các các khon chi vt t, hóa cht, nguyên nhiên vt liu ã có nh mc kinh t - k thut do các B, ngành ban hành, còn không, phi chi theo thc t vi th tc hóa n, chng t rm rà, phc tp.

2. Thiu ng b ca h thng vn bn pháp lut

T chc KH&CNCN gp khó khn, vng mc còn do s thiu ng b, mâu thun ca các quy nh trong h thng vn bn pháp lut hin hành:

- Ngh nh 115 cho phép t chc KH&CNCN công lp c dùng quy n s dng t góp vn, liên doanh, liên kt, sn xut kinh doanh, th chp vay vn ngân hàng. Nhng trên thc t không thc hin c, bi vì theo quy nh ca Lut t ai, các t chc c Nhà nc giao t không thu tin s dng t không có quy n th chp, góp vn bng quy n s dng t.

- Các t chc KH&CNCN, k c t chc KH&CNCN cha t trang trí kinh phí hot ng thng xuyên trên thc t không c quy n t ch v nhân lc theo Ngh nh 115. Bi vì, theo Lut Viên chc thì n v s nghip công lp không c giao quy n t ch v s ngi làm vic trong n v, mà do B Ni v phê duy t v trí vic làm. iu này cn tr tính linh hot và quy n t quy t ca ngi ng u t chc KH&CNCN trong vic xác nh quy mô và b nhim nhân s.

- Lut KH&CNCN nm 2013 ã cho phép b nhim, thuê m nhim chc danh lãnh o t chc KH&CNCN là ngi Vit Nam nc ngoài và ngi nc ngoài. Nhng theo quy nh ti Lut Cán b, Công chc thì ngi ng u và cp phó ca ngi ng u n v s nghip công lp là công chc và phi là công dân Vit Nam. iu này dn n vng mc vic thu hút chuyên gia trình cao là ngi Vit Nam nc ngoài và ngi nc ngoài b nhim chc v lãnh o, qun lý ca t chc KH&CNCN công lp.

- Ngh nh 115 cho phép t chc KH&CNCN c quy n thành lp, sáp nhp, gii th các n v trc thuc. Tuy nhiên, các t chc mi ch c t ch trong vic thành lp, gii th các n v trc thuc không có t cách pháp nhân, i vi các n v có t cách pháp nhân, vic thành lp, gii th vn thuc thm quy n quy t nh ca c quan ch qun là các B, c quan ngang B, c quan thuc Chính ph và y ban nhân dân cp tnh.

3. Thiu mt s iu c th

Ngh nh 115 c bn ã áp ng yêu cu thc hin c ch t ch, t chu trách nhim ca t chc KH&CNCN công lp. Tuy nhiên, thc tin áp dng nm qua cho thy Ngh nh 115 cng bc l mt s tn ti cn c nghiên cu, iu chnh c th hóa hn, bo m tính kh thi cao hn:

Quy nh v quy n t ch i vi t chc KH&CNCN t trang trí kinh phí và t chc KH&CNCN cha t trang trí kinh phí hot ng thng xuyên ti Ngh nh 115 không có nhieu khác bit áng k. Các t chc KH&CNCN ang c Nhà nc bo m kinh phí hot ng thng xuyên nhng vn c trao quy n t ch nh i vi t chc KH&CNCN t trang trí kinh phí, gây s bt bình ng gia các t chc KH&CNCN.

Quy nh bt buc tt c các t chc nghiên cu khoa hc và phát trin công ngh, t chc dch v KH&CN không thuc din c Nhà nc cp kinh phí hot ng thng xuyên theo phng thc khoán phí t trang tri kinh phí hot ng thng xuyên ti mt thi hn nht nh (31/12/2009 ti Ngh nh 115 và 31/12/2013 ti Ngh nh 96) là cha phù hp vi thc tin. Bì vì, kh nng t trang tri kinh phí hot ng thng xuyên ca t chc KH&CN công lp ph thuc nhieu yu t ch quan và khách quan nh ngun thu ca t chc, nng lc nghiên cu trin khai, trang thit b nghiên cu, môi trng hot ng...và chúng khác nhau mi t chc.

Tôi tin là vì các c ch mi và trên tinh thn ca Ngh quy t In th sáu v KH&CN s có nhng ngi làm khoa hc "tâm huyết, trung thc và tn ty". ó là nhng ngi xng áng c giao quy n t ch. Nhng tôi nói tht, t l gia nhng ngi "tâm huyết, trung thc và tn ty" trong nhng ng nghip mà tôi gp hng ngày là hi ít. Vì vy, trc ht, iu cn phi làm là làm th nào có rt ông hoc a s nhng ngi làm khoa hc là nhng ngi tâm huyết, trung thc và tn ty. - GS. Nguyễn Vn Hiu

Quy nh ti Ngh nh 115 áp dng i vi mi t chc KH&CN trong các ngành, lnh vc khác nhau là cha phù hp. Ngoài ra, h thng t chc KH&CN công lp rt a dng, chu s qun lý hành chính theo c ch qun lý ca các c quan ch qun khác nhau là các B, c quan ngang B, c quan thuc Chính ph, y ban nhân dân cp tnh, i hc, trng i hc, doanh nghip nhà nc,... nên vic áp dng chung mt quy nh duy nht ti Ngh nh 115 s gp phi khó khn trong thc tin. Ví d, các t chc KH&CN trc thuc các trng i hc không c giao quy n t ch v tài sn cng nh v nhân lc do cán b khoa hc u là cán b ging dy, kiêm nhim công tác nghiên cu khoa hc. Còn các t chc KH&CN thuc tp oàn kinh t, tng công ty nhà nc b ph thuc ngun kinh phí vào hiu qu sn xut, kinh doanh ca các doanh nghip này.

- T chc KH&CN công lp có th có nhieu cp trc thuc (theo mô hình m - con), trong khi ó Ngh nh 115 áp dng chung i vi c t chc KH&CN m và t chc KH&CN con, nên trong thc t khi t chc KH&CN con chuy n i sang c ch t ch, t chu trách nhim theo Ngh nh 115 thì t chc KH&CN m s khó thc hin c t ch vì không có ngun thu do thng không trc tip thc hin các nhim v KH&CN, dch v KH&CN mà ch làm nhim v trung gian, qun lý các n v trc thuc.

4. Hn ch v tìm lc ca t chc KH&CN

Bên nh nhng hn ch khách quan v kinh phí hn hp, các cán b nghiên cu khoa hc có mt bng trình thp và các cán b gii ang b mai mt dn, c bit là các s khoa hc a phng, còn có nhng hn ch n t ch quan ca các vin nh:

Kt qu nghiên cu ca nhieu t chc KH&CN cha áp ng c nhu cu ca th trng và doanh nghip. S lng kt qu nghiên cu c thng mi hóa còn rt ít, vì vy các t chc này không có ngun thu hoc ngun thu rt hn ch có th thc hin c ch t ch, t chu trách nhim.

Kh nng t trang tri kinh phí ph thuc vào ngun thu ca t chc KH&CN. Ch nhng t chc KH&CN có nhieu ngun thu t hot ng KH&CN và có li nhun n nh thì mi thc hin trit c c ch t ch, t chu trách nhim; ngc li, nhng t chc KH&CN có chc nng c thù, nng lc hn ch, kt qu nghiên cu không th hoc khó thng mi hóa, không có ngun thu t hot ng dch v s rt khó khn nu phi thc hin c ch t ch, t chu trách nhim, nht là t ch v tài chính. Nhng nm qua, các t chc này cha chuy n i nhng cng không b c quan ch qun sáp nhp, gii th theo quy nh ti Ngh nh 115 (cho n nay, hu nh cha có t chc KH&CN nào b sáp nhp, gii th do hot ng yu kém hoc không thc hin l trình t ch theo quy nh ca Ngh nh 115).

(T r í c h n g u n t
<http://www.tiasang.com.vn/Default.aspx?tabid=110&CategoryID=36&News=8485>)